

Het geheim van moeder Amboe

M.C. CAPELLE

HET GEHEIM VAN MOEDER AMBOE

M. C. CAPELLE

W. D. MEINEMA N.V. - DELFT

Het geheim van moeder Amboe

Tweede druk

GEILLUSTREERD DOOR CORRIE VAN DER BAAN

1

Kamba en zijn geiten

Dit is het verhaal van Kamba. Hij is tien jaar oud en woont in een klein dorp.

Kamba is een Afrikaanse jongen en hij heeft een donkerbruine huid.

Samen met zijn moeder woont hij in een ronde hut. Hun huisje is klein, maar groot genoeg voor hun tweetjes.

Je wilt weten of Kamba dan geen vader heeft, of broers en zusjes? – Wacht even, dat ga ik je stráks vertellen. Het dorp van Kamba ligt aan de rand van een groot bos. Zó groot dat je er best in kunt verdwalen. In dat bos zijn veel wilde dieren, die je bij ons alleen in de dieren-tuin ziet: slangen en panters en nog meer.

Bij óns zegt een moeder tegen haar kinderen: „Pas op de auto's!”

Maar dat heeft de moeder van Kamba nog nooit gezegd. In hun dorp komt haast nooit een auto.

Kamba's moeder zegt wel: „Pas op voor de wilde dieren!”

Dat heeft Kamba altijd gehoord. Maar als je tien jaar bent, ben je geen kind meer. Dan kun je wel uitkijken, dat je geen panter tegen 't lijf loopt, of een slang op z'n staart trapt. Dat vinden die dieren niet leuk, weet je.

Ze kunnen dan erg gevaarlijk worden. Daarom is het beter wat uit hun buurt te blijven.

In het dorp van Kamba moet een jongen van tien al flink meehelpen bij het werk. Maar er blijft heus genoeg tijd om te spelen.

Kamba lag op zijn rug in het droge gras. Hij kneep zijn ogen half dicht en gluurde door zijn ooghaartjes naar de zon. Dat kón, want Kamba lag in de schaduw van een boom. Je kunt natuurlijk niet zo maar in de felle zon kijken, dat is te gevaarlijk, dan zou je blind worden. Maar de stralen van de zon drongen nauwelijks door de bladeren heen.

Nu en dan keek Kamba naar zijn geiten. Hij moest voor die dieren zorgen, maar hij hoefde echt niet bang te zijn dat ze weg zouden lopen. Ze hadden het veel te warm om op avontuur te gaan.

Meestal is het wel anders met die geiten, dan zie je ze haast nooit op dezelfde plaats. Ze eten wat van de ene struik, en haasten zich dan naar de andere. Het lijkt of ze het volgende struikje altijd lekkerder vinden dan dit. 't Zijn vaak eigenwijze dieren, maar Kamba zou ze niet graag missen. Soms moest hij smakelijk lachen om de dolle sprongen die ze maakten.

Nu hadden de geiten óók de schaduw opgezocht.

Dat kwam door de warmte van de zon. Bij Kamba liepen de druppeltjes zweet langs zijn neus. Hij voelde zich loom, maar hij mocht niét in slaap vallen. Stel je voor, dat een van de dieren stilletjes wegliep. Of dat er een wild dier kwam en een geit kwaad deed. Moeder Amboe zou vast erg boos zijn als hij met een geit

minder thuis kwam. Dat kon niet! En daarom keek Kamba telkens even op of ze er nog wel allemaal waren. In de voorbije nacht hadden ze het gebrul gehoord van een leeuw. Op klaarlichte dag was het niet waarschijnlijk, dat die leeuw de geiten aanviel, maar je kon nooit weten. Misschien was het wel een oud dier, dat geen antilopen of zebra's kon achtervolgen, en nu zijn prooi moest zoeken onder het vee. Daarom keek Kamba telkens naar de zoom van het dichte bos. Zijn geiten lagen nog rustig bij elkaar. Kamba hoefde niet lang te tellen, want zijn kudde was niet groot: het waren er maar drie.

De meeste mensen in het dorp hadden meer geiten. Maar toch was Kamba trots op zijn drietal – éven trots als de rijke Kaloe, die er vijftwintig had.

Opeens bedacht Kamba dat hij best naar de rivier kon gaan. Daar was het heerlijk koel en misschien waren er jongens van school. Het werd ook tijd dat de geiten wat konden drinken.

Hij riep de dieren.

Ze sprongen dadelijk overeind en langs een smal paadje ging het naar de brede rivier. Kamba had goed geraden: er waren jongens. Hij zag Djili en Leema, die bij hem in de klas zaten. De gróte mensen van het dorp rusten midden op de dag, als de zon hoog aan de hemel staat. Dan is het niet mogelijk om te werken. De kinderen hoeven ook niet naar school. Maar zij willen niet stil in de schaduw van hun hut of van een boom zitten, zoals de vaders doen. Waar is het dan beter dan aan de oever van de brede rivier, die in de buurt van het dorpje stroomt?

De zon deed de kleine rimpelingen van het water glanzen.

Kamba wist dat het hier niet gevaarlijk was. Verderop wél, daarginds bij die bocht, daar kon je meestal wel een paar krokodillen vinden.

Nu lag er ook een te zonnen op een drooggevallede zandplaat. 't Was uitkijken met de geiten, want een krokodil houdt wel van zo'n smakelijk hapje.

Een paar spelende en lawaaierige jongens zal een krokodil zo gauw geen kwaad doen. Maar als hij kans ziet een geit te verschalken, zal hij niet lang op de zandplaat blijven.

Daarom was Kamba op zijn hoede.

Eerst liet hij de geiten drinken, zoveel ze wilden.

Toen bracht hij ze op enige afstand van het water, waar genoeg struiken stonden om hun honger te stillen.

Tegelijk keek hij naar Djili en Leema.

Die jongens hadden veel plezier.

Zodra ze Kamba zagen riepen ze hem toe om ook te komen. Kamba wilde wel. Maar . . . zijn geiten! En de gevaarlijke krokodil.

Hij keek nogeens naar zijn dieren. Nee, dat kon geen kwaad; ze waren rustig aan 't eten.

Toen wierp hij een wantrouwende blik op de krokodil. O, wat lokte het water!

Hij kon eigenlijk best met de jongens gaan spelen. De krokodil lag zo stil, dat het was of hij sliep. Misschien had hij de geiten niet eens bemerkt.

„Kom bij ons, Kamba!” riep Djili, terwijl hij naar zijn vriendje zwaaide. „Kom gauw!”

De beide jongens hadden zich meester gemaakt van een

drijvende boomstam. Die stam was op weg naar het grote meer, waarin hun rivier uitmondde.

De aarzeling van Kamba duurde niet lang. Hij keek nóg eens naar de zonnende krokodil, zag dat z'n geiten geen aanstalten maakten om weg te lopen en sprong toen pardoes in het water.

Ah, wat was dat heerlijk koel!

Het sloot als een koude ring om zijn warme lichaam en met een paar ferme slagen was Kamba bij de andere jongens.

Djili en Leema zaten op de boomstam.

't Was een prachtige boot, wel vijf of zes armlengtes lang. Maar 't was niet eenvoudig om zo'n lang schip te besturen. Toch lukte het door nu eens links, dan rechts met handen en voeten in het water te roeien. Zo moest de zware boom wel gehoorzamen.

Kamba zat in een wip bovenop de stam. Nu ging het nog beter. Ze merkten niet eens meer hoe de zon op hun naakte ruggen brandde.

Maar Kamba vergat zijn geiten niet!

Telkens gingen zijn ogen naar de kant, waar de dieren nog bezig waren met het vullen van hun maag. Die geiten van hem hadden ook altijd honger!

De krokodil lag nog steeds op dezelfde plaats, log en onbeweeglijk. Maar Kamba vertrouwde het dier toch niet. Je moest altijd uitkijken als er een krokodil in de buurt was. Misschien loerde hij nu wel op een van zijn geiten. En wachtte hij op het ogenblik dat de jongens zich ver genoeg verwijderden om z'n slag te kunnen slaan. Dat monster was nóóit te vertrouwen.

De schelle stemmen van de jongens kaatsten tegen de

muur van groen aan weerskanten van de rivier. In een van de bomen zat een helgroene papegaai waarvan het verendek scherp afstak tegen de toch al fel gekleurde bladeren van de hoge bomen. De vogel keek naar de jongens en nu en dan slaakte hij een rauwe kreet.

't Was een prachtig spel dat de jongens speelden!

Ze lieten de boomstam mooie rondjes maken, tot dicht bij de kant, en dan weer tegen de stroom in. Maar dát was niet gemakkelijk; dan moesten ze zich alle drie inspannen om hun vaartuig vooruit te krijgen. Of ze lieten zich een eindje met de rivier meedrijven.

Het werd Kamba al gauw te eentonig.

Hij probeerde over de stam te lopen; dat lukte. Hij zwaaide met z'n armen om het evenwicht te bewaren, tot hij opeens met een angstige kreet in het water tuimelde.

Proestend en snuivend kwam hij boven.

Zijn donkere ogen glansden van de pret. Het water liep in straaltjes uit zijn dicht kroeshaar. Maar in een ommezien zat hij weer op de stam.

Op dat ogenblik merkte Kamba dat de krokodil de zandplaat verliet.

Het dier liet zich zó voorzichtig in de rivier glijden, dat er nauwelijks een rimpel op het wateroppervlak kwam.

Er was nu niets meer van het monster te zien, behalve zijn twee ogen, die als klare luchtballen op het water dreven. Er klonk niet eens een waarschuwend plons.

Was hij op weg om een van de geiten te stelen?

Zou hij straks aan de oever uit de rivier schieten om een van Kamba's geiten mee te sleuren . . . ?

Gelukkig dat Kamba het had gezien. Wie weet wat het

dier van plan was en daarom haastte Kamba zich naar de kant om zijn geiten in veiligheid te brengen. Het was bovendien ook tijd om naar huis te gaan. De zon was al achter de toppen van de bomen verdwenen. Over enige tijd zou het zes uur zijn en dan werd het donker. 't Was nu ook niet meer zo warm.

Djili en Leema roeiden de boomstam naar de kant en sprongen op de zanderige oever. Als dank voor de prettige tocht gaven ze de stam een forse duw, zodat hij metersver de rivier opdreef en zijn weg naar het grote meer kon vervolgen.

Kamba dreef zijn geiten over het paadje, dat toegang gaf tot het dorp. Dat pad was ontstaan door de vele voeten, die elke dag van het dorp naar de rivier gingen, en omgekeerd. De mensen haalden hier hun water; zonder rivier zou het dorp niet eens kunnen bestaan. Maar met opzet waren de hutten op enige afstand van het water gebouwd, zodat de mensen niet te veel hinder hadden van de muggen.

Kamba bracht eerst zijn geiten in veiligheid. Naast hun hut was een sterke omheining, waarbinnen de dieren de nacht konden doorbrengen. Kamba kon gerust zijn: hier zou geen luipaard of hyena naar binnen dringen om zijn geiten kwaad te doen!

2

Wat moeder Amboe vertelde

De hut van Kamba was gemaakt uit stenen van gestampte aarde.

Op het dak lag een dikke laag riet, dat er aan alle kanten uitstak. Daarom was er altijd voldoende schaduw als de zon hoog aan de hemel stond. Hier speelden de kleine kinderen, en oudere mensen zaten er als het te warm was om in de zon te lopen.

Kamba snoof, en rook de heerlijke maïspap die moeder Amboe aan het klaarmaken was.

Hè, nu pas merkte hij hoe groot zijn honger was. Maar hij moest éven geduld hebben.

„Haal eens gauw een kruik met water, Kamba,” vroeg moeder.

Kamba nam de aarden kruik en haastte zich weer naar de rivier. Het begon al wat donker te worden toen hij terugkwam. In dat warme land is er geen schemertijd zoals bij ons. Het wordt bijna dadelijk donker, zodra de zon verdwenen is. Toen hij weer bij de hut kwam, stond het eten al op hem te wachten. Moeder had een lampje aangestoken en midden in de hut brandde een vuurtje. De sliertjes blauwe rook trokken langzaam naar boven.

Kamba liet zich de maïspap goed smaken. Het was

héérlijk! En een honger dat hij had! Dat kwam vast van hun spel in de rivier.

Moeder Amboe keek glimlachend toe, maar zélf nam ze haast niets. Haar donker gezicht telde wel honderden rimpels en plooitjes, want moeder Amboe was heel oud. Ze wist zelf niet eens nauwkeurig hoevéél jaar ze was. Er waren meer oude mensen in het dorp die dat niet wisten. In Afrika hield men dat vroeger niet zo precies bij en kon men alleen vertellen, dat men in de tijd van een grote droogte geboren was. Of toen het water van de rivier over de oevers stroomde.

Opeens keek Kamba zijn moeder onderzoekend aan. Het viel hem op, dat ze vanavond zo zwijgzaam was. Meestal had ze wel wat te vertellen of te vragen. Ze informeerde dan waar hij met de geiten was geweest. En of de dieren niet al te ongehoorzaam waren. Kamba zou haar dan vast hebben verteld van hun spel op de rivier; en van de gevaarlijke krokodil, die op de zandplaat lag te zonnen.

Maar moeder Amboe had nog niéts gevraagd.

Ze was zó stil, dat het Kamba opviel. Hij keek haar nog eens aan en opeens zag hij een zorgelijke trek om haar mond. Wat kon er zijn? Waarom was moeder vanavond zo ánders?

Moeder Amboe beantwoordde zijn vragende blik met een vriendelijke glimlach. Ze nam nu ook wat van het avondeten.

„Toe jongen, eten!” spoorde ze hem aan. „Er is nog genoeg.”

Dat was zo, en Kamba deed zich weer tegoed aan de maïspap. Hij dacht er niet meer aan dat z'n moeder

En een honger dat Kamba had!

stiller was dan gewoonlijk. Hij zag ook niet, dat ze haast niets van het avondeten nam. Evenmin dat ze hem telkens aandachtig aankeek. Alsof ze hem voor het éérst zag, en haar jongen niet iedere dag bij zich had!

Tussen twee happen door vertelde Kamba hoe ze met de boomstam hadden gevaren. En dat hij toen plotseling de krokodil in het water zag glijden . . .

„Nou, toen ben ik dadelijk naar de kant gegaan, want ik vertrouwde dat dier niet,” zei hij. „Het was toen ook tijd om naar huis te gaan.”

Moeder Amboe knikte. Ja, ja, haar jongen zorgde best voor de geiten. Hij bracht ze steeds naar plaatsen waar-

het beste voedsel was te vinden. Daarom zagen hun dieren er zo goed uit.

Het viel Kamba weer op dat moeder vanavond toch anders was dan gewoonlijk. Wat h ad ze toch? Hij zag in haar ogen iets, dat hij er nooit eerder had gezien. Zonder dat hij begreep wat het was.

Kamba vergiste zich niet! Er w as iets.

Daarom keek moeder Amboe hem telkens stil aan.

En daarom kon ze vanavond haast geen eten door haar keel krijgen.

Na het eten zaten ze samen bij het flakkerende houtvuurtje.

Kamba speelde met een stukje halfverkoold hout en rakelde er mee in het vuur. Daardoor laaiden de vlammetjes hoger op en wierpen een gouden glans op zijn bruin gezicht.

Een paar muurhagedissen speelden krijgertje langs de lemen wanden. Een oude hagedis zat bewegingloos en met glanzend zwarte ogen te kijken.

De avondwind bewoog zacht het gras van het dak. In de verte klonk het huilen van een hyena, die van de duisternis gebruik maakte om op jacht te gaan.

„Gelukkig dat onze geiten veilig zijn,” dacht Kamba tevreden. De hyena zou ze niets doen, zelfs al drong hij door tot in hun dorp.

Moeder Amboe zat aan de andere kant van het vuurtje. Zwijgend staarde ze in de vlammen, maar ze zag nauwelijks hoe het heldere vuur dansend om het knappend hout speelde. Ze hoorde evenmin het klagend geluid van de muurhagedis.

„Je moet eens goed naar me luisteren, Kamba,” zei ze opeens. „Ik ga je iets vertellen waar ik nooit eerder over heb gesproken . . .”

Kamba keek haar verrast aan. Ha, dat was fijn! Moeder Amboe kon móói vertellen. Als ze 's avonds samen bij het haardvuur zaten had ze hem vaak verteld: over vroeger tijd, lang geleden. En oude verhalen over machtige jagers. Over heksen, die rondreden op de ruggen van hyena's en op de kruispunten van de wegen hun woeste feesten vierden.

Moeder Amboe kon zich nog herinneren, dat er in hun dorp geen kerkje stond, en ook geen school. Alle mensen geloofden toen in de vele geesten. Er werden offers gebracht; zo was het de gewoonte en niemand waagde er tegen te zondigen.

Er was sindsdien zoveel veranderd.

Zeker, er waren nóg mensen die de aloude gebruiken in ere hielden.

Moeder had haar jongen ook verteld over de gróóste verandering in haar leven. Toen ze daarover sprak kneep ze haar ogen dicht tot kleine spleetjes. Er kwamen nog méér rimpeltjes en plooiën in haar bruine gezicht. De gróóste verandering – daar kon zij eigenlijk nog steeds niet bij. Dat waren niet het kerkje of de school, die nu al jaren in hun dorp stonden. Maar dat was de grote verandering in Amboes hárt.

Het was er langzaam gegroeid; net als een teer plantje in de tuinen.

Soms leek het of dat kleine plantje in haar hart niet wilde groeien. Of het zou verdorren en geheel verdwijnen.

Maar het was niet verdwenen!

Het werd groter en groter. Moeder Amboe wist zelf niet hoe. Het was een groot wonder, waar zij niets van begreep.

Ja, nu wist zij het wél: het was de Geest van God, die in haar hart werkte.

Dat kleine, tere plantje – het was haar liefde voor de Here Jezus. Dat veranderde héél haar leven.

Daarover had Amboe haar jongen ook verteld – 's avonds, als ze samen bij het houtvuur zaten.

Nu ging moeder wéér vertellen over iets, dat Kamba nooit eerder had gehoord.

Hij keek haar even aan. Verbéélde hij het zich dat haar stem vreemd trilde?

En Amboe's ogen stonden zo ernstig.

„Het is lang geleden gebeurd, m'n jongen,” begon moeder. „'t Is een verhaal dat echt gebeurde. Net zo lang geleden als jij oud bent . . . Ik liep eens over een smal paadje door het bos, niet ver van het grote moeras. Ik had haast, want ik had me verlaat en wou voor het vallen van de avond thuis zijn.

Toen hoorde ik opeens een vreemd geluid. Eerst dacht ik dat het een aap was. Maar toen ik wat beter luisterde, hoorde ik dat het 't huilen van een kindje was. Ik begreep zo gauw niet waar het vandaan kwam en keek om me heen. Toen zag ik het: daar lag een kind, iets opzij van het pad, aan de voet van een boom. 't Was een jongetje. Het was nog niet lang geleden geboren, dat was duidelijk te zien.

Ik begreep dadelijk hoe het kindje daar kwam. Het moest er met opzet zijn neergelegd en achtergelaten.

Voor alle zekerheid riep ik, zo luid ik kon, in de hoop dat iemand me zou horen. Maar er kwam geen antwoord. Toen was het wel duidelijk: dit jongetje was een kindje van een tweeling . . . Je weet, Kamba, hoe veel mensen in ons land daarover denken – vroeger nog meer dan tegenwoordig, nu er zoveel verandert. Als er een tweeling wordt geboren, brengt dit ongeluk. Dan moet één van die twee worden gedood om een ramp af te wenden. Zo hebben de mensen eeuwenlang gedacht. Zo heb ik zelf óók geloofd, voordat ik de Here Jezus leerde kennen . . .

Bij de geboorte van een tweeling is er geen blijdschap in de hut. Dan is er alleen onrust en angst voor de straf van boze geesten . . . De mensen, die dit kindje bij de boom hadden neergelegd, moeten óók bang geweest zijn voor wat er zou gebeuren als de beide kinderen in leven bleven. Eén van de tweeling moest dadelijk verdwijnen. Het moest sterven om het dreigende gevaar af te wenden. Ze deden wat de mensen hier al zo lang hadden gedaan: ze legden het kindje neer in het bos. Daar zou het omkomen van honger en dorst. Of door een dier worden verscheurd.”

Kamba luisterde aandachtig, terwijl hij nu eens zijn moeder aankeek, dan weer met het stokje in het vuur rakelde. 't Was een spannend verhaal.

„. . . Ik heb even geaarzeld wat ik met het jongetje moest doen,” vertelde Amboe verder. „Eigenlijk durfde ik het niet opnemen. Het ongeluk zou ook best mij kunnen treffen als ik het kindje aanraakte . . . Je moet niet vergeten, dat ik nog niet zo lang de Here Jezus kende. Heel mijn leven had ik gehoord dat een tweeling de

woede van de geesten doet komen. Ik wist toen wel beter, maar tóch . . . 't Is niet gemakkelijk te verwerpen, wat men altijd heeft aanvaard. Ik wist op dat ogenblik echt niet wat ik moest beginnen.

Eerst liep ik een eindje door.

Ik deed of ik het kindje niet langer hoorde huilen. 't Zou veel gemakkelijker voor me zijn om weg te lopen en te doen of ik niets had gezien. Ik had er toch niets mee te maken? Dat kind was niet van mij. Het hoorde bij de vader en moeder. Wat moest ik ermee beginnen? Zo'n kind van een tweeling, je wist toch maar nooit wat het teweeg kon brengen. Misschien zou ik worden gestraft als ik het meenam, in plaats van de ouders. En daarom liep ik verder.

Maar na een eindje bleef ik weer staan.

Ik had er toch geen vrede mee, zie je. Mócht ik dat kind zomaar laten liggen tot het dood ging van de honger? Of tot een wild dier het zou verscheuren? Zou . . . zou de Here Jezus dát goed vinden?

En toen, Kamba, toen ik aan Hém dacht, toen aarzelde ik niet langer. Ik wist opeens wat ik moest doen, en was ook niet bang meer. Het was net of Hij naast me was komen lopen. Of de Here me bemoedigend toeknikte. En of ik Hem hoorde zeggen: „Dóe dat, Amboe, neem het kind. Zorg jij voor het kleine, versmade kereltje!”

Ik ben teruggegaan, zo snel ik kon lopen, en nam het jongetje in mijn armen. De mensen in het dorp keken vreemd op, toen ik daar opeens met een kind uit het bos tevoorschijn kwam. Iedereen begreep wel, dat het het kindje van een tweeling was, en de meesten be-

„Oh, als een wild dier het arme kindje zou verscheuren!”

grepen natuurlijk niet hoe ik het bij me durfde nemen. Sommige mensen waren zelfs boos; ze dreigden dat ze me kwaad zouden doen als ik het kind bij me hield.

Anderen dachten dat ik nu gestraft zou worden. Misschien zou ik ernstig ziek worden of een ongeluk krijgen. Maar ik was niet bang. En er gebeurde niets van de nare dingen, die sommige mensen voorspelden. Ik werd niet ziek, en kreeg ook geen ongeluk. Het kindje was bij me . . . en blééf bij me. Ik droeg het op mijn rug, zoals andere moeders met hun kleintjes doen.

Als ik op mijn veldje de hak zwaaide, of er plantte, dan had ik het jongetje bij me. Ik was blij en gelukkig als ik het hoorde kraaien van pret, of als ik zijn vingertjes voelde trekken aan mijn haar. Ik zong voor mijn kind als het schreide op mijn bezwete rug . . .”

Moeder Amboe zweeg.

Ze staarde in het vuur. Toen keek ze Kamba aan, en keek wéér in de vlammen.

Het was even heel stil in de hut. Er klonk alleen het knappen van het hout op het vuurtje.

Kamba had ademloos geluisterd. Nee, moeder Amboe had hem dit verhaal nog nooit verteld. Maar . . . die jongen, waar zij over sprak . . . dat kind . . .

„M'n jongen, ik ga je nu iets zeggen wat altijd een geheim voor je is geweest. Misschien had ik het je eerder moeten zeggen, maar dat vond ik niet nodig . . . Soms heb ik ook wel eens gedacht dat ik het je nóóit zou hoeven te zeggen; of misschien veel later, als je ouder was. Maar het kind dat ik in het bos vond, Kamba, dat was jij!”

Kamba vergat het stukje hout, dat hij in zijn hand had.

Hij zag niet langer de goudgele vlammetjes van het vuur. Amboe . . . niét z'n moeder? Maar dat . . . dat kón toch niet! Dat was onmogelijk!

Amboe zag zijn schrik.

't Was of het kleine vrouwtje nog kleiner werd. Heel even sloot ze haar ogen. Toen zei ze rustig: „Toch is het zo, Kamba. Jij bent de jongen, die door zijn ouders in het bos werd neergelegd. Je weet niet beter of je bent mijn zoon, hè? Zo ben je ook opgegroeid: als de jongen van Amboe, die woont aan de rand van het dorp . . . Het is al zo lang geleden, dat niemand er nog over praat hoe ik je eens in het halfduistere bos vond. De mensen vergeten zo gauw. Maar ikzelf moet er vaak aan denken. Dikwijls heb ik de Here God gedankt, dat Hij me jou gaf, m'n jongen. 'k Heb er nooit spijt van gehad dat ik je uit het bos meenam naar mijn hut, nóóit . . .!

Weet je nog wel, dat je me eens hebt gevraagd waar toch je vader was? Alle jongens van het dorp hebben een vader, jij alleen niet. Misschien viel het je niet eens op dat ik geen antwoord gaf op je vraag. Je was toen nog erg klein. En je was het ook weer zó vergeten en al druk bezig met andere dingen, terwijl ik me nog stond af te vragen wat ik moest antwoorden. Mijn man was al overleden toen ik jou bij me kreeg.”

Kamba had nog niets gezegd.

Het verhaal verwarde hem. Het was zo vreemd – net of het over iemand anders ging, terwijl híj het kindje was dat in het bos werd neergelegd om te sterven . . . en moeder Amboe, die hem redde . . . dat zij niet z'n échte moeder was . . .

Opeens gleed er een glimlach over Amboes gezicht.

„Je was zo'n klein, teer poppetje, toen ik je in het bos vond. Ik kan soms haast niet geloven dat jij, grote jongen, en dat kleine aapje van toen dezelfde zijn. En toch is het zo . . .”

Er was een blijde glans in Amboes ogen.

Kamba keek haar aan. Hij zag haar oud, vriendelijk gezicht met de vele rimpeltjes. En opeens voelde hij zich warm worden.

Hij kende nu het geheim van zijn leven. Moeder Amboe was niet zijn moeder. En toch . . . toch hield hij zo véél van haar, meer dan van iemand anders. Hij en moeder Amboe, ze hóórden bij elkaar!

„Ik ga je nog wat vertellen, Kamba . . . waarom ik je nú het geheim heb verteld. Luister! Misschien had ik het je nooit gezegd, als . . . als er vandaag niet iets was gebeurd, waardoor het nodig is. Als die vreemdeling niet in ons dorp was gekomen. Daarom kan ik er niet langer over zwijgen.

Toen jij met de geiten weg was, stampte ik de maïs. Plotseling stond er iemand achter me. Eerst schrok ik, want het was een vreemde man, die ik nooit eerder had gezien. Hij keek me onderzoekend aan.

„Ben ik hier bij de hut van Amboe?” vroeg hij.

Ik zei dat dit zo was en vroeg hem kortaf wat hij wilde. Het antwoord van die man was al even kort.

„Heb je een zoon?”

Die vraag kwam zó onverwacht, dat ik er eerst niet eens antwoord op kon geven. „Een zoon?” herhaalde ik verward, terwijl ik me afvroeg wat die vreemde vraag had te betekenen. Wat wou die vreemdeling van mijn

zóón . . .? Ik dacht, Kamba, dat jij hem misschien iets had misdaan en dat hij zich bij mij kwam beklagen.

Dat bleek niet het geval te zijn.

De man was zelf ook met de zaak verlegen en wist niet goed te zeggen, wat hij kwijt wilde.

„Ja, ik kom vragen of je een zoon hebt,” herhaalde hij zijn vraag.

Toen gleed er een lachje over zijn gezicht. We stonden ook zo vreemd tegenover elkaar.

„Ik zal je zeggen, waarom ik dat vraag,” zei hij, „want ik begrijp dat je verbaasd bent. Ik kom uit een dorp aan de andere zijde van het moeras. Toevallig moest ik hier zijn en ik was in de buurt van de school toen de kinderen naar buiten kwamen. Ik bleef even naar de kinderen kijken . . . en opeens kon ik mijn ogen niet geloven! Daar zag ik een jongen die ik kende; maar, dat was onmogelijk, want ik ben geheel vreemd in dit dorp. Ik kom hier nooit. Het was echter of ik plotseling mijn neefje uit de school zag komen. Dat kon niet, want die jongen was thuis en hij is nooit aan deze zijde van het moeras geweest. Maar hij en de jongen die uit de school kwam, leken zó sprekend op elkaar, dat ik . . . Ja, het was net of ik droomde. Ik vroeg aan iemand wie die jongen was. Toen hoorde ik dat hij Kamba heette en de zoon was van de oude Amboe, die aan de rand van het dorp woont. Daarom ben ik hier gekomen. Ben jij de moeder van die jongen?”

De man keek me onderzoekend aan. Hij zag m'n grijze haren en de vele rimpeltjes in mijn gezicht. Misschien dacht hij: wat heeft die jongen een oude moeder!

Maar hij zei nog méér, Kamba. „Ik weet eigenlijk niet

waarom ik naar je hut ben gekomen," vertelde hij. „Het gebeurt immers wel meer dat twee mensen veel op elkaar lijken, dat is niets bijzonders. Maar déze gelijkenis liet me niet los. Lang geleden is er in mijn dorp iets gebeurd . . . en toen ik je jongen zag, moest ik daaraan dadelijk denken.”

Hij zei me ook wat er was gebeurd en waarom hem die treffende gelijkenis niet losliet: jaren geleden werd er in het gezin van zijn broer een tweeling geboren. Het waren twee jongetjes. Uit angst voor de boze geesten had men één van de kinderen dadelijk laten wegbren- gen. Het moest maar in het moeras worden geworpen, dan hoefde men niet bang te zijn voor ramp of ongeluk. De man, die me bezocht, had dat werk op zich genomen. Maar hij deed niet wat was afgesproken.

Hij gooide het kindje niet in het moeras, waar het dadelijk zou zijn verdronken. Nee, hij legde het neer onder een boom; daar zou het ook wel sterven . . . 't Was precies zoals ik altijd heb gedacht, Kamba. Dat kindje, dat was jij! Die vreemde man uit het afge- legen dorp was je oom Twiga. Hij had het kind neer- gelegd in het bos. Op de plaats waar ik je vond!”

Kamba was zo verrast door wat moeder hem vertelde, dat hij niet langer bij het houtvuur kon blijven zitten. Met grote ogen keek hij Amboe aan.

En nóg was moeder Amboe niet klaar.

„Ze hebben altijd gedacht dat het kind was omgeko- men, dat begrijp je. Zo'n klein kind kan zonder verzorging niet lang in leven blijven. Het zou spoedig dood gaan van honger en dorst; of de mieren zouden komen.

Misschien had een luipaard het jongetje verscheurd of was het verslonden door een slang.

Dan is er nóg iets, Kamba . . .

Je oom Twiga vertelde dat ook in zijn dorp de blijde boodschap van Jezus is gebracht. Hijzelf is een christen; ook je vader en moeder hebben de Here Jezus leren kennen . . . en je begrijpt, tóen waren we niet langer vreemden-voor elkaar! We zijn kinderen van dezelfde Heer!

Over het kindje, dat ze vroeger uit angst voor de boze geesten in het bos hadden neergelegd om te sterven, werd in hun gezin niet meer gesproken, al kon niemand het vergeten. Ze hadden God gebeden of Hij het wilde vergeven.

Nu ontmoette hij jóu, Kamba!

Toen hij toevallig in ons dorp moest zijn, waar hij anders nooit komt! Daar zag hij opeens een jongen, die sprekend op zijn neef Koshi leek!

Je begrijpt dat we niet uitgepraat raakten! Wat zijn Gods wegen wonderlijk . . . Ik heb hem veel over je verteld. Je oom Twiga heeft gesproken over je ouders, over je broers en zusjes.

Hij is nog vóór de avond naar huis gegaan om je ouders te vertellen, dat hij je had gevonden. Ik heb beloofd dat ik jou zou zeggen, wat er is gebeurd. Nog éven, Kamba, dan zie je je vader en je moeder, zo hebben we met elkaar afgesproken. Je oom komt spoedig terug om je te halen.

God heeft op een wondere wijze voor je gezorgd, jongen. De mensen meenden er goed aan te doen dat je zou sterven. Maar God zei: Neen, neen, Kamba moet léven.

En Amboe, mijn kind, mag voor hem zorgen tot het tijd is hem aan zijn ouders terug te geven. Dat ogenblik is nú gekomen. De oude Amboe heeft haar werk gedaan. De taak is volbracht, die de goede God haar gaf . . .”

Door een kleine opening in het dak viel een bundel maanlicht naar binnen.

Kamba lag op zijn gevlochten slaapmat en keek naar de lichtvlek. De slaap wilde vanavond maar niet komen. Hij dacht aan alles, wat moeder Amboe had verteld. Aan het geheim van zijn leven, dat nu geen geheim meer was.

In het grote bos rustten de vogels zwijgend op hun nesten. De apen zaten stilletjes op hoge boomtakken tegen elkaar aangedrukt.

Kamba luisterde naar de jakhals, die blafte tegen de opkomende maan. Hij hoorde in de verte het gehuil van de hyena, die de lucht van een dood dier had opgesnoven.

Toen viel hij eindelijk in slaap . . .

Nog één keer keek Kamba achterom. Voor het laatst. Toen verdween de hut van moeder Amboe achter het struikgewas.

Het was allemaal zo vréemd geweest de laatste dagen, nadat moeder Amboe hem alles had verteld. Oom Twiga was spoedig teruggekomen om zijn neef te halen; hij had aan de vader en moeder van Kamba verteld over zijn grote vondst, maar eerst hadden ze het niet kunnen geloven. Hun kind terug na zoveel jaar! Vergiste Twiga zich niet? Was het werkelijk de broer van Koshi, die hij in het andere dorp had aangetroffen . . . ?

Ze twijfelden echter niet langer, nadat Twiga had verteld hoe hij de jongen had gevonden.

„Ik ga morgen terug om hem te halen!” had hij verzekerd – en hij zei wat met de oude Amboe was afgesproken.

Nu waren ze samen op weg naar het dorp, waar onbekende ouders wachtten op hun zoon. Op hun tweeling-jongen, van wie ze dáchten dat hij dood was. Dood door hún schuld. Ze liepen achter elkaar over het roodbruine, stoffige pad.

Voorop oom Twiga, groot en sterk, met vriendelijke

ogen en een gulle lach. Kamba had zich al dadelijk bij de nieuwe oom op z'n gemak gevoeld. Twiga had hem ook al veel verteld over zijn thuis, over z'n vader en moeder, over Koshi, zijn tweeling-broer en de andere kinderen.

Maar nu dacht Kamba aan het afscheid van moeder Amboe. Dat was niet gemakkelijk geweest. Het oude vrouwtje probeerde wel flink te zijn, maar de tranen stroomden over haar gerimpelde wangen. Wat bleef ze eenzaam achter. Kamba zelf voelde zich zó vreemd, dat hij haast geen woord kon zeggen.

„Ik . . . ik kom gauw terug,” wist hij er met moeite uit te brengen.

Zij knikte alleen maar; ja, ja, dat moest hij doen! En niet lang wachten!

Oom Twiga had haar aangeboden mee te gaan. Maar dáár wou ze niet van weten. Nee, ze hoorde hier, in haar eigen hut. De jongen mocht echter altijd terugkomen als hij wilde. De hut van oude Amboe stond altijd voor hem open. Hij ging nu wel naar zijn échte moeder – maar zij bleef toch ook een beetje Kamba's moeder.

Toen had oom Twiga niet langer aangedrongen. En Kamba had zich vlug omgekeerd. Hij kreeg opeens zo'n branderig gevoel achter zijn ogen.

„Ons dorp is niet ver van hier,” had oom gezegd, „maar 't is niet gemakkelijk er te komen.”

Eerst liepen ze over een smalle weg.

Het was nog vroeg op de dag en ze zagen de zon als een glanzendrode schijf achter de blauwe bergen opkomen.

Het moeras was een stinkende modderpoel.

De dauwdruppels aan de grashalmen vonkten als robijnen.

Maar het duurde niet lang of de weg werd minder goed begaanbaar.

„Je weet dat het dorp achter het moeras ligt,” vertelde oom Twiga. „Daarom is er altijd weinig contact geweest tussen de beide dorpen. Je kunt er komen door om het moeras heen te trekken, maar dan is het een verre tocht. Wij zullen het ons wat moeilijker maken en door het moeras gaan. Dan zijn we eerder thuis, waar ze ons wachten. Ben je wel eens bij het moeras geweest?”

Kamba schudde zijn hoofd.

Nee, hij was er nooit geweest, maar hij had er wel over horen praten. „Ik wist niet dat er een pad doorheen ging,” zei hij.

Oom lachte.

„Je zult gauw bemerken dat het geen pad is! We zullen een doorgang moeten zoeken, maar we komen er best doorheen, al is het niet eenvoudig.”

Oom Twiga had niet teveel gezegd: het werd niet gemakkelijk!

Het moeras was een verzameling stinkende modderpoelen met wolken gonzende muskieten erboven. De modder borrelde in bobbel omhoog en Kamba haalde zijn neus op voor de walgelijke geur, die uit het moeras opsteeg.

„Het duurt gelukkig niet lang voordat we aan de overkant zijn!” stelde oom hem gerust. „Kijk maar goed hoe ik mijn voeten zet en doe het na.”

Oom Twiga was al in het moeras gestapt en zocht met een lange stok de volgende plek, waar hij niet te ver in

de bodem zou wegzakken. Kamba volgde moedig zijn voorbeeld.

Langzaam kwamen ze vooruit.

Nu en dan zakte Kamba tot zijn knieën in de modder, en telkens verjoeg hij de vele insecten, die een gemakkelijke prooi dachten te vinden.

Oom Twiga zei niet veel. Hij had al zijn aandacht nodig om geen verkeerde stap te doen. Toch sprak hij Kamba van tijd tot tijd moed in.

„Zie je wel dat er van een pad geen sprake is . . . ? Nee, 't is geen gemakkelijke tocht, dat geef ik toe. Maar we zijn gauw aan de andere kant; daar loopt het wat beter.”

Kamba knikte maar eens. Hij zou geen raad weten als hij alléén in dit moeras terecht was gekomen.

Met moeite trok hij telkens zijn benen uit de dikke, brij-achtige massa, die krioelde van larven en bloedzuigers. De walgelijke stank van het moeras sloeg hem op zijn ogen, die rood werden.

Had hij niet eens horen vertellen over waterslangen, die in het moeras leefden . . . ? Die dieren konden wel vier tot zeven meter lang worden. Hij ijsde als hij daaraan dacht. En hoopte dat ze vlug wat steviger grond onder de voeten zouden krijgen.

Oom Twiga had gelijk: de tocht door het moeras duurde niet lang. Opeens werd de bodem wat minder week, ze gingen niet meer zo diep in de modder – en eindelijk bereikten ze de vaste grond.

Kamba slaakte een zucht van verlichting. Nu kreeg hij ook tijd om zich wat beter te bekijken: nog nooit had hij er zo smerig uitgezien! Dikke korsten modder zaten

aan zijn benen en hij voelde de spatten tot in zijn haar. Oom Twiga zag er al even smerig uit.

„Dat is maar van korte duur!” lachte deze. „Kom mee, dan breng ik je naar een meertje, waar we ons kunnen wassen.”

Kamba voelde zich een heel ander mens toen hij zich in het heldere water van het meertje had afgespoeld. Ze liepen nu over een smal pad, dat leidde over een grote vlakke, waar het gras hoog was, en zo scherp dat je je er gemakkelijk aan kon verwonden. Hier en daar stonden groepjes bomen.

Nog maar op enige afstand van het meertje bleef oom Twiga plotseling staan. Hij pakte Kamba beet en trok hem zo snel achter de dikke stam van een hoge boom, dat de jongen ervan schrok.

„Wees heel stil!” beduidde oom. „Luister . . .”

Nu hoorde Kamba het: een zwaar geluid kwam dichterbij. Het was of de grond dreunde.

Wat kon dat zijn?

Vragend keek hij oom Twiga aan.

„Olifanten!” fluisterde die.

Voorzichtig gluurde Kamba vanachter de dikke stam – en toen zag hij ze. Het was een kudde van wel tien dieren, die naar het meertje ging, waar zij zich juist hadden gewassen.

Kamba trilde op zijn benen. Wat zou er gebeuren als de olifanten hen zagen? O, als ze deze kant eens uitkwamen . . . Zouden ze hen niet kunnen ruiken?

De meeste dieren hadden alleen belangstelling voor het water.

Een paar andere rukten stengels af en slokten die op.

Of ze borstelden zich ermee, hun flanken en hun buik. 't Was de eerste keer dat Kamba van zo dichtbij een aantal olifanten zag. In de buurt van zijn dorp had hij ze nog nooit gezien. Er werd wel eens verteld dat een afgelegen tuin in de nacht door een olifant was vernield. Maar aan de andere zijde van het moeras leefden niet veel van deze kolossale dieren.

Wat waren ze groot!

En wat zagen ze er sterk uit!

Hun slurven waren geen ogenblik in rust. Zonder moeite trokken ze er stevige planten mee uit de grond. En ze hadden ook geen hinder van het messcherpe gras.

De logge poten vertraptten alles wat ze op hun weg tegenkwamen. Eén van de dieren trompetterde luid.

Kamba stond onbeweeglijk achter de boomstam. Hij was vol bewondering, maar tegelijk beefde hij van angst. Met veel kabaal trokken de olifanten verder, zonder dat ze erg kregen in de twee mensen achter de boom.

„Ik heb nooit een olifant van zo dichtbij gezien,” zei Kamba met een zucht van opluchting, nu het gevaar voorbij was.

„Hier leven nog verschillende kudden,” vertelde oom Twiga. „Maar toen ik jong was, waren er veel meer. Er is echter jacht op deze dieren gemaakt en daarom zijn er streken, waar je bijna geen enkele olifant meer vindt. Dat is jammer.”

Voordat ze verder gingen keek Kamba even achter zich of hij de olifanten nog zag. Ze waren niet meer te zien. Maar de grond dreunde nog van hun zware poten en nu en dan hoorde hij een luid getrompetter.

„Nu is het echt niet ver meer!” verzekerde oom, toen ze aan de rand van een dicht bos gekomen waren.

Het werd hier allemaal anders. Het scherpe gras was verdwenen en maakte plaats voor een wirwar van bomen, verbonden door duizenden lianen.

Voordat ze het bos in gingen, keek oom Twiga naar de stand van de zon. Die stond nu hoog aan de hemel.

Zonder moeite ontdekte oom een smal pad, dat als een tunnel door het dichte oerwoud liep.

„Ik zou nog een kortere weg kunnen nemen,” verklaarde hij. „Dan moeten we gebruik maken van een smal, kronkelend olifantenpaadje. Maar die weggetjes zijn gevaarlijk, omdat je niet altijd vlug genoeg weg kunt komen als je een olifant tegen komt. Je moet dan vooral luisteren naar de waarschuwingskreten van de apen; die laten al van ver horen als er een paar olifanten door het bos komen. En dan is het zaak gauw een goede schuilplaats te vinden.”

Kamba was er echt niet rouwig om dat oom Twiga deze omweg had gekozen. Hij had de olifanten van dichtbij gezien en het lokte hem niet, deze dieren op een smal weggetje in het bos te ontmoeten.

De grond, waarover ze nu gingen, was drassig, bedekt met boomschors en afgevallen bladeren. Op enkele plaatsen waren de bomen met een dikke pluk mos bedekt. Lianen hingen als ruwe, grillige slangen van de zware takken naar beneden.

Kamba zag alleen bomen en nog eens bomen, sommige van meer dan een armlengte omvang. De stralen van de zon konden hier niet doordringen.

't Was een groenachtige, geheimzinnige wereld.

Er hing een geur van rottende bladeren en hout. Rode en paarse bloemen vlamden giftig tussen het donkere, harde groen. En overal waaierte de sierlijke, wijde koningsvaren boven de kletsnatte grond.

Tussen de bomen was een aanhoudend gezoem van insecten.

Soms overstemde een doordringend gebrom al die verwarde geluiden; dat was een vlieg of een soort horzel, die opvloog.

Opeens struikelde Kamba over een stuk half verrot hout dat op het paadje lag – en pats! daar lag hij parades in een plas water. Maar hij sprong onmiddellijk overeind en begon hard met zijn hand over z'n been te wrijven, waar de bloedzuigers zich al aan hem hadden vastgeklemd.

Even later schrok hij hevig toen er in de bomen dicht bij hen plotseling luid en spottend werd gelachen. Wie was dat? Waren hier nog méér mensen?

Oom Twiga schrok niet. Het was duidelijk dat hij dit bos kende. Hij struikelde ook niet over een half verrotte boomstam, die op het paadje lag.

„Dat zijn apen,” vertelde hij, toen hij zag hoe Kamba van het lawaaiërige lachen was geschrokken. „Ze zitten elkaar in de bomen achterna.”

Kamba schaamde zich voor zijn schrik. Hij probeerde de krijsende dieren te zien, maar dat lukte niet. En bovendien moest hij goed uitkijken waar hij liep. Hij was al één keer gevallen, dat moest geen tweede maal gebeuren. Wat zou oom Twiga dan wel van hem denken!

Soms moesten ze takken en twijgen vaneen duwen om

verder te kunnen gaan. Nu en dan vormden de in elkaar gestrengelde bladeren een ondoordringbaar gordijn.

„Het is niet ver meer,” had oom gezegd, voordat ze het bos binnen gingen. Maar het scheen Kamba of ze al úren door dit dichte bos trokken. Het was hier ook benauwend warm. Een loom gevoel maakte zich van hem meester. Zweetdruppels stonden op zijn voorhoofd en zijn haren waren kletsnat.

Maar toen leek het ineens of ze in een andere wereld terecht kwamen!

Plotseling was het bos niet meer zo ondoordringbaar. De bomen stonden verder uit elkaar. Oom Twiga en Kamba waren eindelijk gekomen waar ze moesten zijn: vóór hen lag een open ruimte in het dichte woud. Hier konden de zonnestralen onbelemmerd de aarde bereiken.

„We zijn er, jongen!” zei oom. „Daar is het dorp!”

De ogen van Kamba moesten even wennen aan het felle licht na het duister van het bos, met al het groen in vele tinten om hem heen. Toen zag hij ze staan: een tiental hutten.

Het dorp – zijn dorp!

Het dorp, waar hij was geboren . . .

Het werd de vréemdste dag in het leven van Kamba! Samen met oom Twiga stond hij aan de rand van het oerwoud en keek naar de hutten. De helle stralen van de zon stroomden er gul overheen.

Een paar kippen hadden dicht bij de plaats, waar de man en de jongen uit het bos kwamen, de schaduw gezocht. Hier hadden ze een kuiltje in de rulle grond gemaakt en lagen er met wijd uitgespreide veren. Ze schrokken echter op uit hun rust door de plotselinge komst van de beide woudlopers en luid kakelend lieten ze verontwaardigd hun kuiltjes in de steek.

Waren het de kippen, die het ingedommelde dorp lieten ontwaken . . . ?

Eerst was er geen mens te zien.

Toen kwam er opeens wél leven.

Er kwamen plotseling mensen tevoorschijn. 't Was of iemand een teken had gegeven, waaraan allen gehoorzaamden. Het héle dorp liep uit.

Kamba zag alleen vreemde gezichten om zich heen.

Hij hoorde opgewonden stemmen. Maar omdat iedereen druk praatte en lachte, verstond hij niets van wat er werd gezegd.

Een oud vrouwtje stond helemaal vooraan. Haar kroes-

haar was zo blank als maïsmeel. Kamba zag ook jongens van zijn leeftijd, die tussen de grote mensen door naar voren drongen. Zij vooral wilden de nieuwe jongen zien, over wie zoveel in het dorp was gesproken sinds Twiga met het grote nieuws was gekomen.

Nieuwsgierig keken ze hem aan. Ze lachten hem toe.

En een van de jongens maakte vreemde grimassen.

Kamba zag het met grote ogen aan.

Er stonden zovéél mensen om hem heen.

En toch had hij zich nooit zó eenzaam gevoeld als nu.

Hij keek naar oom Twiga, alsof hij bij hem bescherming zocht tegen al deze opdringerige kijkers.

En tóén . . .

Opeens drong tussen de lachende en pratende mensen een vrouw naar voren.

Het werd plotseling stil.

Iedereen maakte ruimte voor de vrouw.

Haar ogen zochten . . . en toen barstte ze in luid huilen los.

De moeder van Kamba had haar jongen teruggekregen!

Ze klemde zich aan hem vast, alsof ze aan iedereen wilde laten zien dat ze hem nooit, nóóit meer zou afstaan.

Dan hield ze hem op enige afstand van zich – om hem op te nemen van het hoofd tot de voeten. Om te kijken naar zijn ogen, naar de lijn van zijn mond, naar zijn haar. En weer gleden tranen over haar wangen. Tranen van dankbaarheid.

Kamba . . . ?

Zijn donkere ogen keken naar de onbekende vrouw. Hij begreep dadelijk dat zij z'n moeder was. Zijn móeder . . .

Het was of diep in zijn hart een snaar begon te trillen. Zoals de ene snaar van een muziekinstrument de ander in trilling brengt. Hij vergat de nieuwsgierige mensen om zich heen en keek in de ogen van de vrouw vóór hem. Toen gleed er een glimlach over zijn gezicht. En Kamba zei het woord dat tot nu alleen de oude Amboe had gehoord: „Moeder . . .!”

Ja, het werd de wonderlijkste dag uit Kamba's leven! Toen het avond was geworden en de andere mensen eindelijk naar hun hutten waren gegaan, zaten Kamba en zijn familie bij het flakkerende houtvuur.

Vader en moeder konden hun ogen niet van hun jongen afhouden – alsof ze nu opeens de schade van zoveel jaar wilden inhalen.

Naast Kamba zat Koshi, zijn tweelingbroer.

Oom Twiga had gelijk: die twee jongens leken zoveel op elkaar, dat Kamba zich verbaasd afvroeg of hij in een spiegel keek, toen hij Koshi voor het eerst zag.

Ze waren al de beste vrienden samen, en hadden nu reeds afgesproken wat ze morgen zouden doen. Koshi had hem zoveel te laten zien.

Daar zaten ook de anderen – kleinere broertjes en zusjes, die allemaal dicht bij hun nieuwe, grote broer wilden zitten.

Ze hebben samen gegeten, allen gezeten rond de etenspotten.

Daarin dampte de geurende maïsbrood. Er stond ook een kom met aardnotensaus. En nog een andere met verrukkelijke paddestoelen. Het moest een feestmaal worden!

„Drie potten met eten!” telde Kamba, en dacht aan het eenvoudige maal, dat moeder Amboe altijd voor hem klaarmaakte. Maar Koshi vertelde gauw dat het niet iedere dag zo was.

„Alleen voor vanavond, omdat jij er bent!”

De kleine Nansoe, de jongste van de broertjes, had zo'n trek in het heerlijke eten dat hij zijn handje al uitstreckte naar de maïs. Maar vader trok hem aan zijn oor.

„Wanneer ga je eten zonder dat je je rechterhand hebt gewassen?” vroeg hij. „Moet er niet eerst worden gebeden? En vertel eens, sinds wanneer mag een kind het eerst wat nemen?”

De kleine Nansoe trok beschaamd zijn handje terug. Maar moeder kwam al aanlopen met de kalebas en goot water over zijn rechterhand.

In een kring zaten ze om de potten met het smakelijke eten.

Kamba snoof de geuren op. Zijn ogen straalden en Koshi gaf hem van louter pret een duw.

Toen ze gebeden hadden en vader en moeder het eerst hadden genomen, was het de beurt aan Kamba. Hij nam een kluitje van de maïsbrij, kneedde het in zijn handpalm en duwde er met zijn duim een putje in. Toen doopte hij het in de aardnotensaus.

„Heerlijk!” zei hij en lachte naar de kleine Nansoe, die nu echt niet langer kon wachten. Je zag aan zijn ogen hoe hij hunkerde om ook iets van het lekkers te mogen nemen.

Kamba voelde zich al wat thuis bij deze vreemde mensen.

Maar mensen van zijn eigen stam, zijn eigen familie.

Nansoe kon echt niet langer wachten . . .

Na het eten werd er nog veel gepraat.

Kamba vertelde over moeder Amboe – en toen hij aan háár dacht, werd hij even stil. Opeens zag hij haar voor zich, alleen in haar hut. Met niemand voor wie ze kon zorgen dan een paar geiten.

Zou ze ook aan hém denken?

„We zijn blij dat de oude Amboe zo goed voor je heeft gezorgd,” zei vader opeens. Hij begreep wel waarheen de gedachten van Kamba gingen. „We zullen nooit vergeten wat zij voor jou heeft gedaan . . . Een van de volgende dagen gaan wij samen naar haar hut; ik wil Amboe zeggen hoe groot onze dankbaarheid is.”

Verrast keek Kamba hem aan.

Ja, dát wou hij graag!

„Mag Koshi dan mee?” vroeg hij. Het zou heerlijk

zijn hem alles te laten zien: de geiten en de rivier en nog veel meer.

Vader glimlachte. „Ja, je broer mag mee; jullie hóren immers bij elkaar?”

Zo laat op de avond kwam nóg iemand naar hun hut. Dat was de dominee van het kleine groepje christenen in het dorp. Zijn huid was even donker gekleurd als de huid van Kamba's vader en van de andere mensen.

Dominee was al eerder geweest. Toen het erg druk was en de mensen elkaar verdrongen om Kamba te zien.

Nu was het rustig geworden. Je hoorde zelfs het knappen van het hout in het vuurtje.

Moeder wilde snel de lamp aansteken, maar dominee vond het echt niet nodig. Hij kwam ook wel bij het vuur zitten, net als de anderen.

De kleine Nansoe was zo slaperig, dat hij zijn oogjes haast niet open kon houden. Hij kroop dicht tegen zijn moeder aan.

Maar Kamba was klaar wakker.

De dominee zat nu in hun kring.

Vanuit de verte klonken de nachtelijke geluiden uit het bos. Het was ook niet zo warm meer. De gloed van de vlammen deed behaaglijk aan.

„Ik wilde graag nog even komen,” zei dominee. „Deze mooie dag is haast voorbij. Het is een feestdag voor ons allemaal. We zullen er de goede God voor danken.”

Toen vouwde dominee de handen.

Ieder volgde zijn voorbeeld.

Samen dankten ze de hemelse Vader voor Kamba's thuiskomst.

Voor Gods grote liefde, dat Hij de jongen had bewaard.
En dat Hij de oude Amboe had gezonden om voor het
kindje te zorgen.

In hun heidens bijgeloof hadden de mensen beslist dat
Kamba moest sterven.

Maar God, de Heer van alle leven, besliste anders.

Hij legde zijn vaderhand op dit kind, dat z i j n kind
mocht zijn!